Yargıtay 7. HD E.2026/1779 K.2026/2657 (13.05.2026)

Karar metni, Yargıtay Başkanlığı Karar Arama sistemindeki yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

7. Hukuk Dairesi 2026/1779 E. , 2026/2657 K.

"İçtihat Metni"

I. BAŞVURU

Başvurucu dilekçesinde; uyuşmazlığın giderilmesi talebine konu olan nizanın, alacaklının murisin mirasçıları aleyhine takip yapabilmek veya dava açabilmek için mirasçılık belgesi temini maksadı ile yetki belgesi almasının zorunlu olup olmadığına ilişkin bulunduğunu, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 35. Hukuk Dairesinin 2025/2400 Esas, 2025/1605 Karar sayılı kararı ile Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 18. Hukuk Dairesinin 2026/1 Esas, 2026/41 Karar sayılı kararı arasındaki görüş farkının 5325 sayılı Yasa'nın 35/3 maddesine göre giderilmesi gerektiğini, alacaklının hukuki yararının sınırsız olmadığını, özel hayatın gizliliği ilkesi ile birlikte değerlendirilmesi gerektiğini, alacaklının yetki belgesi temin ettikten sonra mirasçılık belgesi istemesi gerektiğini belirterek uyuşmazlığın giderilmesini talep etmiştir.

II. UYUŞMAZLIĞIN GİDERİLMESİ İSTEMİNE KONU KARARLAR

1. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 35. Hukuk Dairesinin 26.06.2025 tarihli ve 2025/2400 Esas, 2025/1605 Karar sayılı Kararı

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 35. Hukuk Dairesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla; davacı ... İşletme İnşaat ve Yatırım Anonim Şirketi tarafından ... Tüneli'nden ihlalli geçiş borçlusu miras bırakanın ölümü nedeniyle hasımsız olarak mirasçılık belgesi talep edildiği, Mahkemece davacının yetki belgesi almadan mirasçılık belgesi talep edemeyeceği gerekçesi ile davanın aktif husumet yokluğu nedeniyle reddine karar verildiği, ancak hukuki yarar bulunması durumunda dava açmak üzere önceden temin edilmiş yetki belgesi aranmadığı, aksi halde hak arama yollarının kapanacağı, davacı alacağına ilişkin belgeleri sunduğundan hukuki yararı olduğunun kabulü gerektiği, Yargıtay 8. Hukuk Dairesinin 2013/16661 Esas sayılı kararının da bu yönde olduğu gerekçesiyle hükmün kaldırılmasına kesin olarak karar verilmiştir.

2. Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 18. Hukuk Dairesinin 08.01.2026 tarihli ve 2026/1 Esas, 2026/41 Karar sayılı Kararı

Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 18. Hukuk Dairesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararlarıyla; davacı ...İşletme İnşaat ve Yatırım Anonim Şirketi tarafından ... Tüneli'nden ihlalli geçiş borçlusu miras bırakanın ölümü nedeniyle hasımsız olarak mirasçılık belgesi talep edildiği, mahkemece davacının yetki belgesi almadan mirasçılık belgesi isteyemeyeceği gerekçesi ile davanın usulden reddine karar verildiği, yapılan incelemede nüfus kayıtlarının kişisel veri niteliğinde olduğu, ancak yasal mirasçılara verileceği, 6698 sayılı Kanun'un dikkate alınması gerektiği, takipten önce borçlunun öldüğünün anlaşıldığı durumlarda icra mahkemesinden değişik iş numarası ile yetki istenebileceği, ayrıca Yargıtay tarafından borçlunun ölü olduğunun anlaşılması durumunda HMK'nın 124/3 maddesi uyarınca taraf değişikliğinin kabul edildiği, hak arama hürriyeti anlamında bu iki yolu bulunan alacaklının doğrudan sulh hukuk mahkemesine başvurmasının ilgisiz kişilerce kötü niyetli olarak kişisel verilerin ele geçirilmesine yol açabileceği, Yargıtay 8. Hukuk Dairesinin 2013/16661 Esas sayılı kararına ve İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 35. Hukuk Dairesinin 2025/2400 Esas sayılı kararına katılmanın mümkün olmadığı, davacının yetki belgesi almadan mirasçılık belgesi almaya hakkı olmadığı gerekçesiyle istinaf başvurusunun esastan reddine kesin olarak karar verilmiştir.

III. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ HUKUK DAİRELERİ BAŞKANLAR KURULU KARARI

Bursa Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Daireleri Başkanlar Kurulunun 16.02.2026 tarihli ve 2026/3 Esas, 2026/ 2 Karar sayılı kararıyla; “Kanuni düzenleme uyarınca mirasçılık belgesinin ancak yasal mirasçılara verilebileceği, mirasçılık belgelerinin 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında birçok kişisel veri içerdiği, bu durumda kişisel verilerin korunabilmesi amacıyla mirasçı olmayan kişilerin ancak belli usule uyarak ve yetkili mahkeme ya da icra dairesinden alacakları yetki belgesi ile ilgisini ispat etmek suretiyle, mirasçılık belgesi istemelerinin Kanun'un amacına uygun olduğu, her ne kadar banka ya da kurumsal şirketlerin birçok kişisel veriyi baştan aldığı ve bu durumda kredi sözleşmesi ve benzer alacak belgelerini sunmak suretiyle mirasçılık belgesi isteyebileceği kabul edilebilir ise de, alacaklının yetki belgesi almadan mirasçılık belgesi isteyebileceğinin kabul edildiği durumda tüm gerçek ve tüzel kişilerin, ülkedeki tüm miras bırakanlar yönünden mirasçılık belgesi talep edebileceği ve bu durumun kişisel veri durumunda olan nüfus kayıtlarının alenileşmesi sonucu doğuracağı” gerekçesiyle uyuşmazlığın Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 18. Hukuk Dairesinin kararı yönünde giderilmesine dair görüşte bulunulmasına karar verilmiştir.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının “Hak arama hürriyeti” kenar başlıklı 36. maddesi;

“Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir. Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınamaz.” düzenlemesini,

4721 sayılı Türk Medeni Kanun'un “Mirasçılık belgesi” kenar başlıklı 598. maddesi; “Başvurusu üzerine yasal mirasçı oldukları belirlenenlere, sulh mahkemesince veya noterlikçe mirasçılık sıfatlarını gösteren bir belge verilir.

Mirasçı atamaya veya vasiyete ilişkin ölüme bağlı tasarrufa mirasçılar veya başka vasiyet alacaklıları tarafından kendilerine bildirilmesinden başlayarak bir ay içinde itiraz edilmedikçe, lehine tasarrufta bulunulan kimseye, sulh mahkemesince atanmış mirasçı veya vasiyet alacaklısı olduğunu gösteren bir belge verilir.

Mirasçılık belgesinin geçersizliği her zaman ileri sürülebilir.

Ölüme bağlı tasarrufun iptaline ilişkin dava hakkı saklıdır.” düzenlemesini,

2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun “İştirak halinde tasarruf edilen mallar” kenar başlıklı 94/2 hükmü;

“Borçlunun reddetmediği miras veya başka bir sebeple iktisap eyleyip henüz tapuya veya gemi siciline tescil ettirmediği mülkiyet veya diğer aynı hakların borçlu namına tescili alacaklı tarafından istenebilir. Bu talep üzerine icra dairesi alacaklının bu muameleyi takip edebileceğini tapu veya gemi sicili dairesine ve icabında mahkemeye bildirir.” düzenlemesini,

“Paraya çevirmenin diğer tarzı. İştirak halinde mülkiyet hisseleri” kenar başlıklı 121. maddesi;

“Bir intifa hakkı veya taksim edilmemiş bir miras veya bir şirket yahut iştirak halinde tasarruf olunan bir mal hissesi gibi yukarki maddelerde gösterilmeyen başka nevi malların satılması lazım gelirse icra memuru satışın nasıl yapılacağını icra mahkemesinden sorar.

İcra mahkemesi, yerleşim yerleri malüm olan alakadarları davet ve gelenlerini dinledikten sonra açık artırma yaptırabileceği gibi satış için bir memur da tayin edebilir, yahut iktiza

eden diğer bir tedbiri alabilir.” düzenlemesini,

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun “Genel ilkeler” kenar başlıklı 4. maddesi;

“(1) Kişisel veriler, ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebilir.

(2) Kişisel verilerin işlenmesinde aşağıdaki ilkelere uyulması zorunludur:

a) Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma.

b) Doğru ve gerektiğinde güncel olma.

c) Belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme.

ç) İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma.

d) İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme.” düzenlemesini,

5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun “Başkanlar kurulunun görevleri” kenar başlıklı 35. maddesi;

“Bölge adliye mahkemesi ceza daireleri başkanlar kurulu ve hukuk daireleri başkanlar kurulu kendi aralarında toplanır ve aşağıdaki görevleri yaparlar:

1. Daireler arasında çıkan iş bölümü uyuşmazlıklarını karara bağlamak,

2. (Mülga)

3. Re'sen veya bölge adliye mahkemesinin ilgili hukuk veya ceza dairesinin ya da Cumhuriyet başsavcısının, Hukuk Muhakemeleri Kanunu veya Ceza Muhakemesi Kanununa göre istinaf yoluna başvurma hakkı bulunanların, benzer olaylarda bölge adliye mahkemesi hukuk veya ceza dairelerince verilen kesin nitelikteki kararlar arasında ya da bu mahkeme ile başka bir bölge adliye mahkemesi hukuk veya ceza dairelerince verilen kesin nitelikteki kararlar arasında uyuşmazlık bulunması hâlinde bu uyuşmazlığın giderilmesini gerekçeli olarak istemeleri üzerine, kendi görüşlerini de ekleyerek Yargıtaydan bu konuda bir karar verilmesini istemek.” düzenlemesini içermektedir.

Başvurunun bu açıklamalar ışığında değerlendirilmesine gelince;

Uyuşmazlık, mirasbırakanın alacaklısının mirasçılık belgesi verilmesine yönelik talebinde yetki belgesi gerekip gerekmediğine ilişkindir.

Mirasçılık belgesi, mirasçıların mirasbırakanla soybağı ilişkisini ve miras paylarını gösteren bir belgedir. Mirasçılık belgesini talep edebilecek kişiler TMK’nın 598. maddesinde düzenlenmiştir. Bu kişiler arasında murisin ya da mirasçının alacaklısı sayılmamıştır. Bu durum doktrinde ve uygulamada farklı değerlendirmelere konu edilmiştir. Doktrindeki bir görüşe göre; “Yargıtay kararlarıyla alacaklılara mirasçılık belgesi talep etme hakkı tanınması uygulamadaki ihtiyacı karşılaşamaya yönelik olmakla birlikte TMK m. 598 hükmüne aykırıdır. Zira kanunda alacaklılara böyle bir talepte bulunma hakkı tanınmamıştır. Yargıtay kararları gereğince mirasbırakanın alacaklılarına verilen belge ise mirasçılık belgesi niteliğinde olmayıp onun fonksiyonlarını taşımaz. Zira mirasçılık belgesinde mirasçının tereke malları üzerindeki zilyetliğinin düzenlenmesi amaçlanırken, alacaklılara verilen belge bu nitelikte değildir. Burada amaç sadece tereke alacaklılarının haklarının teminat altına alınmasını sağlamaktır.” (doktrindeki bir esere atıf) Öte yandan, alacaklılara mirasçılık belgesi talep hakkı tanınmasa da uygulamada ihtiyacı giderdiğinden veraset ilamı talep edebileceklerini kabul eden görüşler de bulunmaktadır.(doktrindeki bir

esere atıf)

Yine mirasçılık belgesi verilmesi istemi 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun m 382/II/c-6 hükmü uyarınca çekişmesiz yargı işi niteliğindedir. Bu durumda ilgili sıfatının da değerlendirilmesi gerekmekte olup maddi anlamda ilgilinin kim olduğu hususu üzerinde durulmalıdır. Çekişmesiz yargıda maddi anlamda ilgiliden; yargılamadan hukukî menfaati doğrudan etkilenen ya da etkilenme olasılığı olan kişiyi anlamak gerekir. Bu durumda mirasçılık belgesi verilmesine ilişkin taleplerde maddi anlamda ilgilinin yasal mirasçılar olduğu açıktır. Maddî anlamda ilgili sıfatına sahip olmayan kişilerin ise talepte bulunabilmesi için kendilerine verilmiş bir yetkinin varlığı gerekmektedir.

Özetle doktrinde, bir yandan TMK m 598 hükmünün açık olduğu, alacaklıya talep hakkı sağlamayacağı, alacaklının farklı kanuni haklarını kullanmak suretiyle alacağına ulaşabileceği belirtilerek mirasçılık belgesi talep edemeyeceği ifade edilirken diğer yandan da Yargıtayın eski tarihli kararlarından itibaren uygulamasının isabetli olduğu, uygulamada ortaya çıkan ihtiyacı karşıladığı kabul edilmektedir. Ayrıntılı olarak Yargıtay kararları incelendiğinde de; alacaklının yetkili mahkemesinden ya da icra dairesinden alacağı yetki belgesi ile mirasçılık belgesi isteminde bulunabileceği kabul edilmiştir. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesinin atıf yaptığı Yargıtay 8. Hukuk Dairesinin 2013/16661 Esas, 2014/ 11770 Karar sayılı kararı ise genel uygulamadan ayrılarak tesis edilmiş karar niteliğindedir.

Yargıtay'ın farklı hukuk dairelerinden verilen istikrarlı kararları kaynağını İİK m 94/2 ve m 121 hükmünden almakta olup uygulamada oluşan ihtiyaç nedeniyle takip ve davaların devam etmesini sağlamak maksadıyla alacaklılara mirasçılık belgesi talep hakkı tanımıştır. Hak arama özgürlüğünün bir uygulaması olarak kabul edilen bu hakkın temelinde hukuki yarar ilkesi mevcuttur. Hukuki yarar ise temin edilen yetki belgesi ile ispatlanacaktır. Alınan bu yetki doktrinde ve Yargıtay uygulamalarında HMK'nın m 53 hükmü uyarınca dava takip yetkisi niteliğinde kabul edilmektedir. Yetkinin, mirasçılık belgesinin niteliği ve kişisel verilere ilişkin içerdiği bilgiler düşünüldüğünde icra dairesi ya da mahkemeden alınacak yetki belgesi ile kullanılacağı sonucuna varmak isabetli olacaktır. Nitekim 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun m 94/2 ve m 121 hükümleri de yetki belgesine işaret etmektedir. Takip ve davaların devamına hizmet eden, alacaklının hakkını koruma amacı bulunan bu istemlerde hukuki yararın yetki belgesi ile ortaya konulacağı sonucuna varılarak bölge adliye mahkemesi kararları arasındaki uyuşmazlığın bu yönde giderilmesine karar verilmiştir.

V. KARAR

1.Alacaklının mirasçılık belgesi istemine ilişkin talebinde hukuki yararını ispatlamak üzere yetki belgesi sunması gerektiği, 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun, "Başkanlar kurulunun görevleri" kenar başlıklı 35. maddesi gereğince; İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 35. Hukuk Dairesi ve Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 18. Hukuk Dairesinin kesin nitelikte kararları arasındaki uyuşmazlığın bu şekilde giderilmesine,

2. Dosyanın Bursa Bölge Adliye Mahkemesi Başkanlar Kuruluna gönderilmesine,13.05.2026 tarihinde oy birliği ile karar verildi.